

Afscheid: 'Het houdt "hier" niet op'

Interview met Ger Jue

Ger Jue is per 1 juni met vervroegd pensioen. In 1992 werd hij directeur van Huize Valckenbosch in Zeist, een verzorgingshuis van de Christengemeenschap met tachtig plaatsen. Vier jaar later ontstond de Stichting Antroposofische Ouderenzorg, waarvan hij als algemeen directeur de afgelopen acht jaar verantwoordelijkheid droeg voor inmiddels tweehonderd oudere bewoners. Een terugblik op twaalf jaar leven met Huize Valckenbosch, waarin de organisatie groeide van veertig naar ruim tweehonderd werknemers.

Judith van der Bend

'Ik heb nog steeds veel plezier in mijn werk en ik sta er met energie in. De laatste maanden heb ik gemerkt dat ik nog steeds nieuwe dingen oppak, alsof ik hier de komende jaren zal blijven. Maar tegelijkertijd kan ik er ook naar verlangen om het over te dragen. Mijn leven werd twaalf jaar lang bepaald door mijn agenda: van maandagochtend tot maandagochtend; want er is altijd wel iets wat gedaan moet worden, ook 's avonds en 's nachts. Ik heb in mijn beroepsleven vaak meegemaakt dat collega's hun pensionering niet of met veel moeite haalden. Zover wil ik het niet laten komen. Het is goed om het nu af te ronden.'

Voor het afscheid van zijn werk als algemeen directeur van de Stichting Antroposofische Ouderenzorg heeft Ger Jue (60) een aparte bijeenkomst met de bewoners van Huize Valckenbosch en Valckenhof in Zeist gepland. 'Huize Valckenbosch staat voor een stuk van mijn eigen ontwikkeling', zegt hij. 'Daar hebben de bewoners een grote bijdrage aan geleverd. Er woont hier een groot aantal wijze oude mensen. Er is altijd een aanleiding voor opname in een verzorgingshuis, in fysiek, psychisch of maatschappelijk opzicht. Maar ik heb hier geleerd om waar te nemen. Wat kan de betekenis zijn in hun ontwikkeling, in die van de Valckenbosch-gemeenschap en ook in de mijne? Dat is een hele intense manier van omgaan met ouderen. De rust waarmee ouderen in hun levensfase naar zichzelf kunnen kijken, de humor die zij daarbij aan de dag leggen, het relativerend vermogen om belangrijk en onbelangrijk te scheiden, kortom: groeiende wijsheid is uiterst leerzaam voor mij geweest en iets om dankbaar voor te zijn.'

Drastische overstap

De maatschappelijke loopbaan van Ger Jue leidde niet direct naar Huize Valckenbosch. Hij begon als assistent-accountant, kwam via zijn ouders in de herenkleding terecht en had negen jaar een eigen zaak. Rond zijn 33e jaar volgde een nogal drastische overstap: hij verkocht de winkel aan zijn broer en ging bij de sociale dienst in Delft aan het werk. 's Avonds volgde hij de parttime opleiding maatschappelijk werk, zes jaar lang. 'Daarna werd ik hoofd sociale zaken in de gemeente Vries, in Drente. Daar heb ik vijftien maanden op kamers gewoond; in de weekenden was ik thuis bij ons gezin in Zoetermeer. Het lukte maar niet om ons huis daar te verkopen. Kennelijk was de overstap niet voor ons weggelegd. In Leiden kon ik aan de slag als teamchef van de sociale dienst. Rond mijn 48e dacht ik: ik wil hier niet de opa van het team worden. Maar het was niet direct duidelijk wat ik dan wel moest gaan doen. Toen zag ik in de Volkskrant, en daarna ook in In beweging (landelijk orgaan van de Christengemeenschap, red.), de advertentie voor een nieuwe directeur van Huize Valckenbosch. Maar in eerste instantie legde ik hem weg.'

Waarom?

'Ik had al wel eens eerder bij bejaardenhuizen gesolliciteerd; tijdens mijn werk in Vries ben ik betrokken geweest bij vragen rond regelgeving en organisatie van het verzorgingshuis daar – maar ik werd nooit opgeroepen voor een eerste gesprek, omdat ik niet uit de verzorging en verpleging afkomstig ben.'

Nu ging het ook nog om een beroep in een 'antroposofische omgeving'. Dat had je nog niet eerder gedaan?

'Nee, ik had daar bewust (nog) niet voor gekozen. Dat zet je op het spoor om antwoorden te geven. Beslissingen nemen vanuit een biografische kijk op het leven. Daar heb ik wel meer dan eens mijn vingers blauw voor geschreven: extra veel bellen, brieven schrijven, dingen regelen, om het toch maar voor elkaar te krijgen. De voldoening is groot als dat blijkt te lukken. Om terug te komen op die advertentie van Huize Valckenbosch, na een dag of tien zei mijn vrouw: "Moet jij niet solliciteren?"'

Met een brede glimlach vervolgt hij: 'Toen kwam de vraag pas echt aan en heb ik mijn brief geschreven. Er hadden zich overigens veertig kandidaten voor die functie gemeld.'

Wanneer heb je de antroposofie leren kennen?

'Mijn vrouw en ik zijn beide van protestantse huize. Toen we voor onze oudste dochter naar een kleuterschool op zoek gingen, kwamen we na enige omzwervingen uit bij de nog te stichten vrijeschool in Zoetermeer. Tijdens de voorbereidingen voor de school herkende mijn vrouw, die vele jaren daarvoor als groepsleidster in Zonnehuis Stenia in Zeist had gewerkt, de sfeer. Bovendien bleken onze burens betrokken bij de oprichting van de vrijeschool.

In die periode probeerden we de antroposofie en onze kerkelijke herkomst met elkaar te combineren, maar dat werd steeds moeilijker. Ik herinner me nog een gespreksavond van de kerk waarop mijn vrouw een vraag over engelen stelde. De predikant die het gesprek leidde, verwonderde zich daar over; in zijn bijna twintigjarige praktijk had hij daar nog geen vragen over gekregen en hij ging dan ook gewoon door met het volgende onderwerp. In Den Haag hebben we aansluiting gevonden bij de Christengemeenschap. Eerst bezochten we de kinderdienst, later ook de mensenwijdingsdienst en na verloop van tijd zijn we lid geworden.'

Geestelijke wereld

'Voor mij liggen antroposofie en de Christengemeenschap in elkaars verlengde. Beide komen uit bij Christus en het mysterie van Golgotha. Hier in Huize Valckenbosch vind je zowel antroposofen als leden van de Christengemeenschap. Tijdens het maandelijkse informele uur met de bewoners kwam eens de vraag of we niet een discussie konden starten over het verschil tussen antroposofie en de Christengemeenschap; dit onder meer vanuit de gedachte dat echte antroposofen de Christengemeenschap eigenlijk niet nodig zouden hebben. Ik heb toen gezegd: "Ik wil wel, maar dan praten we over de overeenkomsten, niet over de verschillen. We zijn hier tenslotte een gemeenschap." We hebben twee uur met elkaar gesproken en we zijn er op uitgekomen dat de vertrekpunten verschillend mogen zijn; het uiteindelijke doel en de aankomstpunten zijn hetzelfde.'

Wat spreekt je in de antroposofie het meeste aan?

Zonder aarzelen: 'Reïncarnatie.'

Dan, bedachtzamer: 'Het feit dat het "hier" niet ophoudt. Het bestaan van een geestelijke wereld. Kinderen die vanuit die wereld ons zoeken.'

In die twaalf jaar dat ik hier op Huize Valckenbosch ben geweest zijn er ongeveer 135 mensen gestorven. Heel vaak was dat 's nachts. Ik ben er vaak bij geweest of ik was er direct na het overlijden. Ik werd dan opgetrommeld en ging er meteen heen. Misschien komt dat over als overdreven. Een zware opdracht? Ik heb niet één keer het gevoel

gehad: "Nee hè, alweer!" Nooit. Het heeft me juist ontzettend veel gegeven. Ik zou het niet gemist willen hebben. Dat geldt ook voor het begeleiden van de familie, met name bij situaties waar men het onderling niet altijd eens is of wanneer men zelf niets met antroposofie heeft; dan was het mijn taak om in gewoon Nederlands uit te leggen waarom we doen wat we doen. Gelukkig zitten we nu in een tijdsgewricht waar veel aandacht is voor het sterven.'

Je begon als directeur van Huize Valckenbosch, maar neemt afscheid als algemeen directeur Stichting Antroposofische Ouderenzorg.

Jue gaat rechtop zitten. 'Dat is het spannende van mijn werk: de ontwikkeling die zichtbaar wordt, ook in de cijfers. In 1994 kwam Kraaybeek erbij; serviceflats voor ouderen in Driebergen. In hetzelfde jaar sloot ook het Valckenhof-project zich aan: zelfstandige seniorenwoningen tegenover Huize Valckenbosch. In 1996 kwam de ontwikkeling van de plannen voor het Leendert Mees Verpleeghuis in Bilthoven op gang, de wedergeboorte van de Maretakgrond (het voormalig verpleeghuis de Maretak in Driebergen, red.).

Het spannende is feitelijk dat in deze ontwikkelingen steeds andere lagen worden aangesproken: het contact met bewoners, medewerkers, vrijwilligers, leveranciers, overheden. Maar ook over jaarfeesten, opname van nieuwe bewoners, de begrotingen of het organiseren van een plechtigheid bij een uitvaart. Overigens ben ik ervan overtuigd dat antroposofie in deze tijd vooral gedáán moet worden en in mindere mate door studie tot stand komt. Het moet zichtbaar worden in ons handelen.'

'Inmiddels zijn we een groot bedrijf geworden in een organisch ontwikkelingsproces. Van veertig medewerkers in 1992 naar ruim tweehonderd nu. Ik heb in mijn werk steeds veel plezier gehad van mijn ervaringen in vorige werkkringen. Bij de sociale dienst in Leiden had ik ook veel met het ministerie van VWS te maken, in verband met de opvang van vluchtelingen en asielzoekers. Op organisatieniveau heb ik daar ook het nodige geleerd, in zeven jaar tijd heb ik zeven reorganisaties meegemaakt. De ruimten werden weer eens anders ingedeeld, een nieuw bureau en iedereen op een andere plaats. Veel onrust en het resultaat was daar ook naar. Wat ik hier wilde, is de kwaliteit van het werk behouden en waar mogelijk verbeteren. Dat geeft rust, stabiliteit en tevredenheid binnen de organisatie. Op het bestuursvlak is er ook veel veranderd. Na verloop van tijd waren er vier stichtingsbesturen die ieder eens per maand vergaderden. Nu is er één professioneel bestuur voor de gezamenlijke werkstichtingen, dat gemiddeld zeven keer per jaar bij elkaar komt. We vergaderen niet meer 's avonds en zijn er in twee tot tweeënhal uur doorheen.'

Passion 'op maat'

'Waar het om gaat is: hoe kun je de materie dienstbaar maken aan datgene wat je voor mensen wilt doen? Hoe kun je met geld omgaan zodat daar kwaliteit in zichtbaar wordt? Dat brengt me bij de manier waarop kinderen op de vrijeschool leren rekenen en dat heeft alles met christendom te maken: ze beginnen met het leren van delen en niet met optellen dat als gebaar het vergaren en het naar je toe halen versterkt.'

Ga je nu van de rust van een gepensioneerde genieten?

'Het eerste jaar ga ik niets op bestuurlijk niveau doen. Ik ben wel tien keer voor iets gebeld; ik doe het niet. Ik wil meer aandacht besteden aan ons gezin. Mijn vrouw, de kinderen en de kleinkinderen zijn de afgelopen jaren wel het een en ander tekort gekomen. Verder wil ik best nog iets van de wereld zien. Ierland en Noorwegen, om een paar landen te noemen. Ook wil ik me weer meer gaan bezighouden met vluchtelingen en asielzoekers. Mijn vrouw en ik begeleiden een Afghaans echtpaar. Zingen heeft een belangrijke plaats in mijn leven. Ik heb zangles en zing in een koor. Met dat koor hebben we dit jaar de koralen uit de Mattheus Passion voor de bewoners van

Huize Valckenbosch en het Leendert Meeshuis gezongen. Daartussen werden dan de evangeliegedeelten gelezen. Voor veel ouderen duurt de uitvoering van Bach te lang; dat brengen ze niet meer op. Zo bieden wij een Passion "op maat".'

'We blijven hier in Zeist wonen. Ik houd nog contact met enkele bewoners. Aan hen heb ik begeleiding beloofd in de slotfase van hun leven. Maar ik ga zeker niet kijken of het allemaal nog wel loopt zoals ik het gewend was. Het zal nu zeker anders gaan, maar dat moet ook.'

 Naar boven

Artikel uit: **Motief, maandblad voor antroposofie** - nr. 75, juni 2004

© Antroposofische Vereniging in Nederland

www.antrop-ver.nl